

Azemia, of de wilden : toneelspel in 3 bedrijven.

<https://hdl.handle.net/1874/371680>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

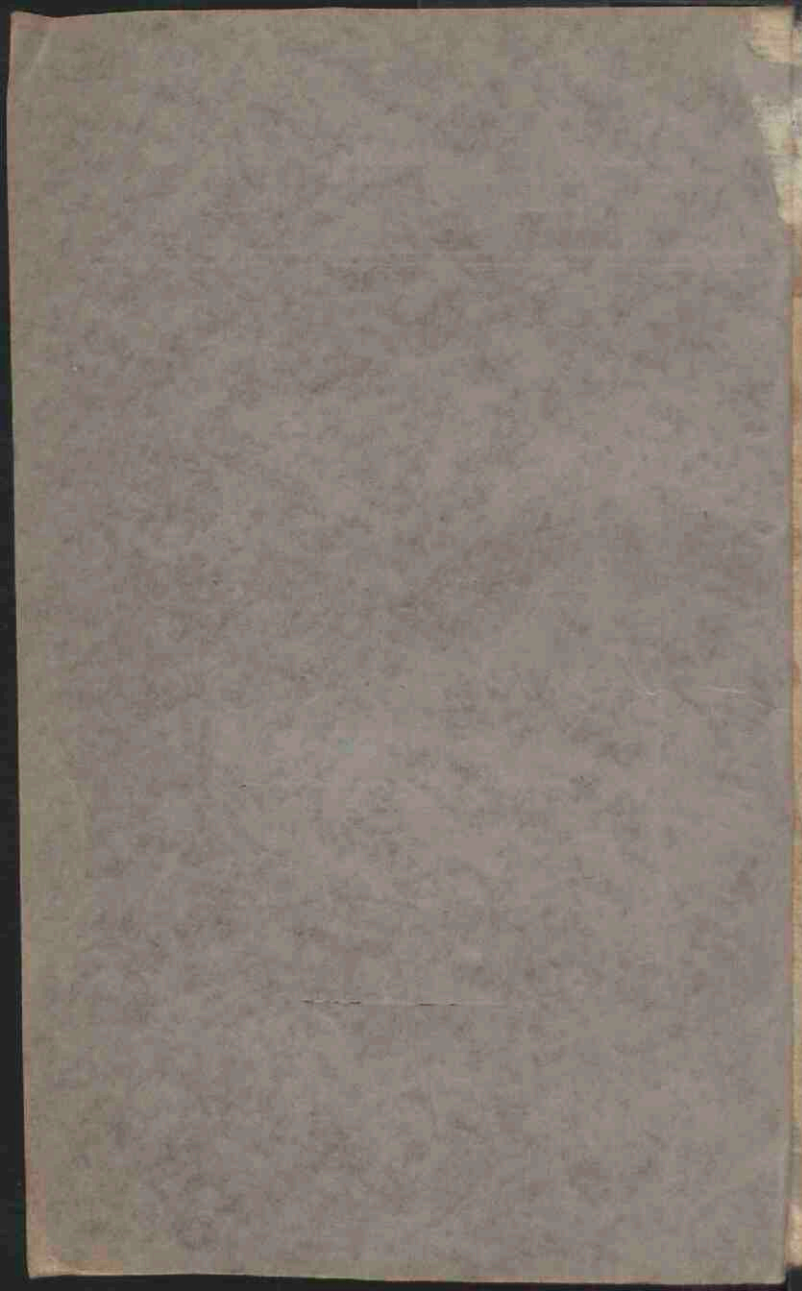
1929

Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
Prof. Dr. J. te WINKEL

No. 722^A

Dr. J. T. V. V. V. V. V.
N. 176.

722²

A Z E M I A,

O F D E

W I L D E N.

TOONEELSPEL.

IN DRIE BEDRIJVEN.

(N. h. Fransch)

TE ROTTERDAM,
Bij C. VAN DEN DRIES, 1790.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT

Het volgende *Nederduitſche TOONEELSPEL*,
het welk het tweede ſtukje van ons *ZEDE-
LIJK SCHOUWTOONEEL* uitmaakt, is in het oor-
ſpronglijke een *Fransche Opera*, of heet eigenlijk
COMEDIE, MELEE D' ARIETTES. Meer heb-
ben wij niet te berichten: Deskundigen weten,
wat deze hervorming koſt, en Onkundigen zul-
len zich de moeite niet geven om dit te onderzoe-
ken.

V E R T O O N E R S

EDWARD, een Engelsman, Inwoner van het Eiland.
ROBERT, een jong Engelsman, in het Eiland.
opgevoed.

ALEXANDER, Dokter van het Eiland.
ANDERSON, een Engelsch Jock.

PAULUS SMITH, een Officier van de Groot Britse

A Z E M I A,

WARRINGTON, Inwoner van het Eiland van de Groot Britse.
EENIGE SPANSCHE EN PORTUGALSCHE MATADE.

W I L D E N.

De Dood is op een anderzind en ongelukkig Eiland.

TOONEELSPEL.

IN DRIE BEBRIJVEN.

V E R T O O N E R S.

EDWARD, *een Engelsman, Inwooner van het Eiland.*

PROSPER, *een jong Engelsman, in het Eiland
opgevoed.*

AZEMIA, *Dochter van Edward.*

AKINSON, *een Engelsch Lord.*

PAULUS SMITH, *een Officier van het gevolg van
Lord Akinson.*

ALVARES, *een jong Spaensch Zeekaptein.*

FABRICIUS, *Bootsman op het Schip van Alvares.*

EENIGE SPAENSCH EN ENGELSCH MATROO-
ZEN.

EENIGE WILDEN.

Het Tooneel is op een onbewoond en onbekend Eiland.

A Z E M I A,

OF DE

W I L D E N.

T O O N E E L S P E L.

E E R S T E B E D R I J F.

Het Tooneel verbeeldt een eenigzins woest gedeelte van het Eiland; aen het einde ziet men de zee; aen de eene zijde is eene vlakke op rotsen, die van buiten ontoegankelijk zijn, en welken men moet vooronderstellen niet te kunnen beklimmen, dan door het binnenste gedeelte van eene onderaerdsche grot; deze rotsen zijn omringd met doornestruiken, om den ingang der grot aen het oog te onttrekken. Aen de andere zijde ziet men eene soort van pallissaden, en, een weinig voorwaerds, eenige dichte doornbeggen, die den voet eener rots verbergen; op deze rots, ter halver hoogte van die aen de overzijde, is ook een pad, dat door de vertooners kan begaen worden, en een palmboom, terzijde de schermen. Bij het ophalen

A van

A Z E M I A,

van het gordijn; ziet men op de zee verscheiden kanoos met Wilden; zij komen aen land, verzamelen zich, en dansen. Eduard verschijnt op zijne rots, achter de pallissaden, toont zijne bekommering en schiet een snapbaen af, het geen de Wilden doet verschrikken; eenigen bereiken wanordenlijk hunne kanoos, steken af en verwijderen zich; de anderen werpen zich van de rotsen in zee, en verdwijnen, zwemmende. Eduard gaet zien of zij vertrokken zijn, en komt terug.

E E R S T E T O O N E E L.

E D U A R D.

*Z*ij vlieden: het geluid van dit, voor hun onbekende, wapen jaegt hen altoos schrik aen; maer indien zij er aen gewoon wierden, indien zij het niet meer vreesden; indien zij in meenigte terug kwamen, om mijne woning te overweldigen, ondanks al de voorzorg, die ik gebruikte, omze voor ieders ooggen bedekt te houden! wat dan gedaen! Helas! in twaelf jaren, geen hoop ter weereld om aen dit eiland te ontkomen! Ach! geliefde Azemia! eenig goed, dat ik uit dien droevigsten schipbreuk redde; gij, voor wie alleen ik mijn lot in deze ellendige woestijn kan harden, voor wie het mij nog eenigzins verkwiklijk is; o mijne Dochter! uw lot doet mij meer — oneindig meer — dan het mijne sidderen — Uwe liefde schonk mij troost voor

al de onheilen , die ik heb doorgestreden — zoo het leven aen uwen vader nog eenig genoeg kan geven , is het alleen , om dat het voor uw geluk dienstig is ; heelaes ! wat zou er zonder mijne waekzaamheid van u worden ! dan , met hoe veel teederheid hebt gij die ook altoos beloond — niets viel u voor mij lastig — mijne afzondering , hoe akeijg die ook zij , baerde u nimmer angst — deed u nimmer morren — ik ben alles voor u , gelijk gij voor mij zijt — worde ik gepijnigd door het gedenken aen dien rampzaligen storm , waer bij gij , mijn dierbaer Kind , zoo wel als ik , alles verloor ; bereoeten deszelfs gevolgen mijne gefolterde ziel , uwe liefde alleen is genoegzaam om mij te bemoedigen en voor te komen , dat ik niet van hartzeer sterve . Ik had ten minste gehoopt , dat Mijlord Akinson , wien het bekend is , dat zijn zoon zich bij mij bevindt , hem had komen halen en mij dus uit deze eenzaamheid verlossen ! — indien ik deze hoop moet vaerwel zeggen , dan blijft mij niets over , en alles is mij duister — Ik zie den jongen Prosper en mijne Dochter tot die jaren gekomen , waer in de liefde hun niet onbekend kan blijven ; hoe veel bekommering veroorzaekt mij dit niet . Ik heb hen in alles , wat ik tot hun geluk dienstig oordeelde , ondersteunen ; maer juist om dit geluk niet te vergiftigen , vond ik mij verpligt alles te doen , wat mogelijk ware om de onderlinge trek der beide geslachten tot elkander in hunne jeugdige harten te smoooren ; dan , wat baet het mij , dat ik de kunne mijner dochter voor den jongman vermomme , dat ik haer gebiede die geheim te houden , dat ik ze beiden vrees inboezeme ; de natuur en liefde , zullen hun mij

mij welhaest voor een huichelaer doen houden, ende ze leermeesters zijn welsprekener dan ik. — Ik hoor, dunkt mij, mijn' jongen Voedsterling.

T W E E D E T O O N E E L.

E D U A R D , P R O S P E R.

P R O S P E R , *op de vlakte.*

Goeden dag, mijn Vriend! doe open, als het u gelieft.

E D U A R D , *de ingang geopend hebbende.*

Ik beschuldig mij, zoo dikwils ik hem zie, over de noodzaaklijkheid, waerin ik mij bevind, om zijne opregtheid te misleiden. Dikwils heb ik mij zelve omtrend de vrouwen tegengesproken; onophoudlijk spreekt hij er van. — Maer daer is hij.

P R O S P E R , *Eduard ombelzende.*

Ik heb te lang geslapen.

E D U A R D.

Waerom?

P R O S P E R.

De oogenblikken, die ik slapende doorbreng, acht ik voor verloren; ik ben dan niet bij u.

E D U.

E D U A R D.

Ik dank u voor dit bewijs van vriendschap, en denk er ook zoo over. Hebt gij niets vernomen?

P R O S P E R.

Niets, hoegenaemd; de donkere diepte van onze schuilplaats, de kronkel paden, die ons derwaerds leiden, de dichte doornestruiken, die derzelve toegang verhinderen, beletten, dat niets tot ons kan doordringen — maer waerom vraegt gij dit?

E D U A R D.

Zoo even nog is eene horde Wilden, gelijk aen die, welke u hier bragt, aen deze kust geland.

P R O S P E R.

Gij herinnert mij eene weldaed, waervoor ik u altoos dankbaer zal blijven; zij bragten mij aen dezen oever, met mijn' vader.

E D U A R D.

Dien ik niet kon redden! dit veroorzaekt mij de meeste smart. Ik ware zelfs onkundig van uw' naem, ouderdom en van uwe geboorte gebleven, zonder het kleinnood, en het geschrift, waerin ik het vond.

P R O S P E R.

Nu gij van dat geschrift spreekt, herinner ik mij, dat gij gisteren hebt beloofd, het mij heden te laten zien. . . .

A 3

E D U

EDUARD.

Ik houd mijn woord; daer is het.

PROSPER, *lezende.*

„Mijlord Akinson, meent de verlosser van zijn' zoon te kennen voor een zijner landgenooten. Slaef zijnde bij Wilden, die met onze vrijheid handel drijven, is het hem onbewust hoe lang zijne harde slavernij zal duren; maer hij laet dit kleinoed in deze oorden, hopende dat het gevonden en om den hals van den jongen Prosper, oud zes jaren, gedaen zal worden; en dat hij eens zoo gelukkig zal zijn van zijnen zoon weder te vinden, en zijnen weldoener te omhelzen.”

AKINSON.

PROSPER.

Akinson!

EDUARD.

Ik vond inderdaed dit kleinoed daegs na dat schrikbarende tooneel, ik voedde u op, ik beminde u, als mijn eigen kind, ik beschouwde u als den genen, die mij ten eenigen tijd moest verlossen. . . . Maer er zijn reeds twaelf jaren verstreken, en mijn hoop is verdwenen.

PROSPER.

Het zoude mij nogthans zeer aengenaem zijn aen u beliden te kunnen vergelden, het geen gij voor mij gedaen hebt.

EDU.

E D U A R D.

De moeilijkheid om in deze strecken te landen, ge-
doogde tot heden niet, dat ik anders dan verbrijzelde
schepen vernam; waerdoor ik, dit is waer, eenigen
onderstand ontving; maer het schijnt alleen aan de Wil-
den vergunt, hier, veilig, te kunnen inlopen, en hunne
kommerlijke invallen. . . .

P R O S P E R.

Wat vreest gij; uwe behendigheit heeft onze wo-
ningen zoo wel verborgen; wij alleen weten het ge-
heim, dat dezelve toegankelijk maekt . . . .

E D U A R D.

Het is waer — maer alle drie altoos alleen te leven.

Azemia verschijnt op de rots.

P R O S P E R.

Hoe is het ook mogelijk, dat, daer het heelal, zoo
bevolkt is, dit eiland onbewoond blijve? zie daer, ik
voor mij geloof, dat de vrouwen, waervan gij mij dik-
wils zoo veel kwaeds zegt, nog al iets zouden toebren-
gen om deze woestijn te veraengenamen.

E D U A R D *terzijde.*

Daer begint hij weder. (*overluid*) Neen, ik heb het
u gezegd, en ik herzeg het; zij zijn zoo gevaerlijk als
beminlijk.

A 4

P R O S-

A Z E M I A,

P R O S P E R.

Ik heb echter tot zelfs haer' naam lief; ik hoor u gaerne over haer praten. o, Mijn Vriend! weest zoo goed, mij van haer eene beschrijving te geven.

E D U A R D.

Welaen. (*Ter zijde*) Ik moet hem vrees aenjagen, om hem tegen de onbedachtzaamheid mijner eigen dochter te wapenen, indien zij er ten eenigen tijd toe verviel.

D E R D E T O O N E E L.

E D U A R D, P R O S P E R, A Z E M I A,
*op de rotte.*A Z E M I A, *terzijde.*

Ik moet eens luisteren, wat hier verhandeld worde.

E D U A R D.

Hoor toe. Zijt voorzigtig, dat gij niet in hare strikken vervalt; wacht u voor hare verleidelijke gedaente; ik zal u haer karakter naer waerheid ontvouwen; geeft acht op mijne waerfchouwingen.

P R O S P E R.

Ik zal gretig toelisteren; dewijl ik brand van verlangen om dit uit uw' mond te horen; maer spreek opregt.

E D U

E D U A R D .

Ik zal. Op de eerste beschouwing zoudt gij u verbeelden een engel te ontmoeten; alles wat aen haer is schijnt gevormd, om het hart in te nemen, en de ziel te roeren: een bevallige toon, een lief gezigt, een vriendelijke blik, eene nette gestalte, schoonheid; alles bekoort ons. Zij vertoont zich aen ons als eene frische roos, zachtaerdig, liefstellig, aengenaem, zij betoverende. . . .

P R O S P E R .

Wel nu, wat zou ons dan voor zulk een schoon beeld doen vreezen? wat gevaer is er in met zulk een engel te verkeerem.

E D U A R D .

Gij zult het weten; - vertrouw op mij; ik misleid u niet.

A Z E M I A , *terzijde.*

Zou hij de waerheid wel zeggen? Ik moet dit trachten te verstaen.

P R O S P E R .

Spreek dan.

E D U A R D .

Die engel wordt dikwils een kwelgeest, die de rust uwes levens stoort; deze schoone bloem verbergt een doorn, en wordt vergiftigd; deze verleidelijke bevalligheid is eene klip, waerop de rede en het verstand zich te

berste sloten, en — vestig hierop vooral uw' aandacht — deze streelende zachtheid, is menigwerven, het mom van de afschuwelijkste misleiding, valscheit, boosaerdigheid; en u dreigt een gansche reeks van ellenden, zoo gij u hier door laet vervoeren. Ik bid u derhalven andermael, mijn Vriend, zijt op uwe hoede voor de vrouwen; het zijn firenen!

PROSPER,

Dat is jammer — maer is het wel zoo?

EDUARD.

Ja, Prosper! geloof mij; uw belang doet mij spreken.

AZEMIA, *terzijde.*

Dat kan zijn; maer de waerheid zegt hij niet.

PROSPER.

U te geloven acht ik voor een genoeg; en echter — ik weet er geen oorzaak van — weigert mijn hart dit thans; ik verlang altijd — ik kan het niet ontkennen — met de grootste drift, om deze gevaerlijke schepsels te kennen; en, in weerwil van hare boosaerdigheid, heb ik lust en krachten om haer te bestrijden.

AZEMIA, *terzijde.*

Te bestrijden!

EDU.

E D U A R D .

De liefde, die zij u zouden inboezemen, is een kwa-
gend vergift, dat u onophoudlijk zou martelen : tot zelfs
in uw' slaep zoudt gij van haer geplaegd worden.

P R O S P E R .

Zou ik mij dan bij mijne ontwaking niet schade-
loos kunnen stellen? Maer dat vergift, of die liefde,
zoo als gijze noemt, heeft u toch, naer het schijnt,
zoo veel kwaed niet gedaen. Gij hebt mij wel eens ge-
zegd, dat uw vrouw uw levenspad met bloemen be-
strooide.

E D U A R D .

Er zijn gelukkige uitzonderingen, dit beken ik.

P R O S P E R .

Als mijn vader komt, en wij deze eenzame plaets ver-
laten, zal ik mij evenwel aen haer gezigt dienen te
gewennen.

E D U A R D .

Dan is het zijn zaek om u gade te slaen.

P R O S P E R .

Had u de Hemel, bij voorbeeld, in de plaets van een
zoon, eene dochter geschonken.

E D U A R D .

Wel nu?

P R O S P E R .

P R O S P E R.

Dan zou ik niets meer begeeren.

E D U A R D.

Dit strekte mogelijk tot uwe kwelling (*Ter zijde*) gewis tot de mijne! (*Overluid*) zoo rasch u eene vrouw naderde, waert gij verloren.

P R O S P E R.

Laten wij er dan niet meer van spreken. Maer het komt mij voor, dat uw zoon van daeg lang blijft slapen.

A Z E M I A, *zich vertoonende*

O Neen! ik slaep niet: ik luister en — hoor.

P R O S P E R.

Daer is hij.

E D U A R D, *Azemias ombelzende.*

Kom, dierbaer Kind! ik wachte naer uwe ontwaking, om mijn dagwerk te beginnen; Dringende nooddrift doemt er ons toe; begeeft u beiden aen uwe gewoone bezigheden, en dwaelt niet af. Prosper help uw' broeder, en houd het opzigt over zijn werk.

P R O S P E R.

Ik doe naer mijn zin nooit genoeg voor hem.

E D U.

EDUARD, *terzijde, tegen zijne dochter.*

Dat uw geheim u niet ontslippe! dit is zoo noodzakelijk als ooit, indien gij u niet aan den grootsten ramp bloot wilt stellen. Prosper wierd terstond uw geduchtsten vijand (*Overluid*) Vaertwel kinders! ik kom spoedig weder.

(*Hij ombelst hen en vertrekt*)

VIERDE TOONEEL.

AZEMIA, PROSPER.

(*Azemia maakt korfjes en Prosper want koorn*)

AZEMIA, *terzijde*

Ik merk, dat mijn vader ons beiden misleid. Hoe leelijk beelde hij de vrouwen af! en waerom wil hij, dat ik hem vreeze? Hij ziet er zoo goed uit, wat kwaed zou hij mij kunnen doen? (*Overluid, tegen Prosper*) Gij werkt te hard — gij zult vermoeid worden.

PROSPER.

Vertmoeid! als ik bij u werk, is dit onmogelijk.

AZEMIA.

Gij hebt mij dan heel lief?

PROSPER.

Ja, zeker, en dit kwelt mij: want ik heb uw vader lief; mijn bloed zou ik voor hem willen geven; en ik be-

begrijp niet hoe het komt, dat ik u nog liever heb. Zoo rasch als ik u zie, klopt mijn hart, hevig ontroerd, en loop ik naer u toe, het klopt nog harder, telkens als ik u aenraek, gloei ik, zonder dat ik weet hoe het komt; en ben ik van u af, o! dan verlang ik naer u, en terwijl mij alles verveelt, wordt dit verlangen sterker; ik zoek u, ik nader u, en ik wensch nog nader bij u te wezen, dan klopt mijn hart onophoudlijk, en zoo rasch als ik u kusch, dan, o, dan verlang ik nog naer iets, dat ik niet weet te noemen! Wat of de reden van dit alles is?

A Z E M I A.

Waerom vraegt gij het niet aen mijn' vader? ik weet het niet.

P R O S P E R.

Ja, ik kan hem wel verzoeken mij dit raedfel op te losfen; maer — kijk — als gij wilde — geloof ik dat gij er mij beter van zoudt onderrichten.

A Z E M I A.

Het schijnt mij wel toe, dat ik er een beetje van weet, maer om er openhartig met u over te spreken; wordt ik door iets — ik weet niet wat, wederhouden — Ik gevoel mede telkens eene ontroering, gelijk gij, en ik weet even min waerdoor. Mijn vader heb ik er wel naer gevraagd; maer ik geloof inderdaed ook, dat, als ik het durfde wagen, wij met malkanderen beter de oorzaak van die wonderlijkheid zouden te weten komen. Maer hoor, Prosper, toen gij straks met mijn

vader praette, heb ik u horen zeggen, dat gij begeerig waert, om meisjes, of vrouwen in dit eiland te zien.

P R O S P E R.

Ja, dat is zoo.

A Z E M I A.

Waerom?

P R O S P E R.

Ik weet het niet: heb gij niet dezelfde begeerte?

A Z E M I A.

Gansch niet.

P R O S P E R.

U vader zegt ook, dat ik er kwalijk aen doe; mischien heeft hij gelijk.

A Z E M I A.

En indien ik een meisje ware . . . .

P R O S P E R.

Ach! had den Hemel dit bechaegd, hoe veel genoen zou het mij geven, om . . . . .

A Z E M I A.

Mij te bestrijden.

P R O S P E R.

Neen; om u alles intewilligen.

A Z E

A Z E M I A ,

A Z E M I A .

Zoudt gij mij nog liever hebben , al ware ik een meisje ?

P R O S P E R .

Nog liever ? neen dat is onmogelijk , maer ik zou gelukkiger zijn .

A Z E M I A .

Gelukkiger ! is het wel waer ?

P R O S P E R .

Ja , zeker is het waer : mijn hart zegt het .

A Z E M I A , *terzijde*

Hij zou gelukkiger wezen ! o , ik kan niet langer zwijgen ! (*Overluid*) St ! Prosper ! hoor eens !

P R O S P E R .

Wat is het ?

A Z E M I A .

Zijt gelukkig : ik ben een meisje .

P R O S P E R .

Hemel ! . . gij spot ?

A Z E M I A .

Neen , Prosper , het is zoo . (*Prosper wijkt van haer af*) wat schort u ?

P R O S

P R O S P E R .

Niets . . . maer . . . ik . . . beef.

A Z E M I A , *mede afdeinzende.*

Ik heb slecht gedaen van het u te zeggen: ziet gij niet, dat ik ook beef? ik ben benaeuwd; maer ik weet niet waerom.

P R O S P E R .

Ik ook, en ik kan er mede geen reden toe vinden.

A Z E M I A .

Kom bij mij.

P R O S P E R .

Ik?

A Z E M I A .

Ja gij.

P R O S P E R .

Ik durf niet . . . komt gij hier.

A Z E M I A .

Ik durf ook niet; maer zie mij ten minste eens aen, als gij niet bij mij durft komen.

P R O S P E R .

Zie daer — gij ook.

B

A Z E .

A Z E M I A.

Wel nu, wij zien elkander aen.

P R O S P E R.

Dit verkwikt mij; ik ben minder ontsteld.

A Z E M I A.

Kom wat nader bij — moedig.

*P R O S P E R, langzaam en zijdelings naer haer
toekomende, terwijl zij hem op gelijke wijze nadert.*Wacht . . . . wacht . . . . ik kom . . . . ik ben
haest bij u.*(Zij raken elkander, en lopen spoedig weder naer
eene verskillende zijde van het Tooneel)*

A Z E M I A.

Ik ben waerlijk bevreesd, en dat is bedroefd, dat ik
niet weet waerom.

P R O S P E R.

Wij worden beiden hetzelfde gewaer. Zou Eduard
mij de waarheid gezegd hebben?

A Z E M I A.

Dit begin ik nu ook te geloven.

P R O S.

P R O S P E R.

Hebt gij mij minder lief?

A Z E M I A.

Mijn hart zegt neen; maer gij, Prosper?

P R O S P E R.

Het komt mij voor, dat ik u nog even zeer bemint.
Laten wij elkander nog eens in de oogen zien (*zij zien
elkander van verre aen*)

A Z E M I A.

Dit geeft mij nog het eigen genoeg. Laten wij het
nog eens wagen bij elkander te komen.

P R O S P E R.

Welaen. (*Zij naderen elkander met langzame
schreden*)

A Z E M I A.

Nu kom . . . wij zijn haest dicht bij een.

(*Zij raken elkander en blijven staen*)

P R O S P E R.

Ik ben nu minder bevreesd.

B 2

A Z E

A Z E M I A.

En wat zegt uw hart?

P R O S P E R , *baer kuschende.*

Dat ik u . . . dat ik u vurig lief heb ; en hét uwé ?

A Z E M I A , *hem ten baren boezem drukkende.*

Daer — voel het — voel het.

P R O S P E R .

Wij zijn dan niet meer benaauwd.

A Z E M I A .

Neen, zoo wel veraf als dicht bij u, heb ik u lief,
en ik vrees voor u niet meer.

P R O S P E R .

Laten wij dan ook alleen ons hart geloven.

A Z E M I A .

Ik ben nu wat bemoedigd ; indien wij maer geen
liefde bezitten.

P R O S P E R .

Maer wij kennen haer niet ; misschien verrascht zij
ons, eer wij er op verdacht zijn.

A Z E

A Z E M I A.

Des te slimmer; want mijn vader heeft mij gezegd,
dat zij ons misfehien veel zou doen lijden.

P R O S P E R.

Dan zullen wij zamen lijden.

A Z E M I A.

Gij hebt gelijk; kom, kom, ik waeg mij aen al het
kwaed, dat de liefde ons kan doen.

(Men hoort achter het Tooneel spreken.)

P R O S P E R.

Indien uw vader ons wilde trouwen . . . . .

A Z E M I A.

Stil . . . ik hoor praten.

P R O S P E R.

Het is de stem van Eduard niet; misfehien zijn het
Wilden? ik zal u befchermen.

A Z E M I A.

Laten wij fchielijk ons werk bergen, en ons weg
fleken.

(Zij verbergen zich achter de Palisfaden)

V I J D E T O O N E E L.

ALVARES, FABRICIUS, DRIE MATROOZEN,

A Z E M I A, PROSPER.

F A B R I C I U S.

Maer, Mijn Heer, hoe dieper wij in dit eiland komen, hoe woester het zich voordoet: dees oord is onbewoond, gij behoeft er niet aen te twijffelen! wat doet u nog verder gaen?

A L V A R E S.

Wat hebben wij anders te doen? de vloed alleen kan onze floep vlot maken; en derhalven worden wij meer dan vierentwintig uren opgehouden.

F A B R I C I U S.

Nog vierentwintig uren! welk een plaeg; maer ten minste ware het voorzigtig zich niet van het strand te verwijderen; wij zijn er reeds meer dan twee uren af.

A L V A R E S.

Altijd komt gij met die vervloekte lafhartigheid. Ik verlang te weten, of wij geen wrakken zullen aentreffen, van het fchip, dat de storm ons verhinderde te redden en voor ons gezigt te barfte flootte. Het kwam mij voor, dat het eene engelfche vlag voerde.

FABRICIUS.

Wij dachten hier wel aen, toen wij ons zoo lang op die beestachtige kusten ophielden: zij zijn vol met klippen. Uw liefhebberij om ontdekkingen te doen, zal ons nog eens het zelfde ongeluk op den hals halen. Buiten dat word ik nog door een veel grooter vrees gekweld.

ALVARES.

Die is?

FABRICIUS.

Van door den eenen of anderen menscheneeter, voor een ontbijtje, opgeknapt te worden.

ALVARES.

De duivel hael dien bloedäerd.

FABRICIUS.

Mijn Heer, met u verlot, hoe dom gij mij mogt aenzien, ik heb eenige reisbeschrijvingen doorsnuffeld, en daeruit heb ik geleerd, dat die gasten, zonder eerbied voor een mooi bakkesje, een mensch in een hap opflokken, zonder hem tijd te gunnen, dat hij zijne zonden biechte.

ALVARES.

Zwijg.

FABRICIUS, *ontstellende, op het zien van Azemia.*

Ai! Mijn Heer!

ALVARES.
Wat ſchort u?

FABRICIUS

Het eiland is bevolkt . . . . Laten wij onze biezen
pakken.

ALVARES.

Wat zie ik!

FABRICIUS, *hem vasthoudende.*

Kom er niet dicht bij . . .

ALVARES.

Zie eens welke ſchoone trekken. Ik ben niet bedro-
gen, het is zeker een jong meisje, en wel een wild
meisje! Welk eene ontdekking!

FABRICIUS.

Volgens u zeggen moet het wat zeldzaems wezen.

PROSPER, *ſtil tegen Azemia.*

Hij ziet uw aen met oogen, die . . . Dit zijn gewis
die mans, die gij moet mistrouwen; ik voel dat ik hen
haet: zoo hij nadert, moog hij beeven.

AZEMIA.

Hij ziet 'er niet boos uit.

ALVARES.

Zij verstaet mij! welk een wonderlijk geval! Hoor naer mij; lief Meisje! deze woeste sreeken zijn niet geschikt voor zoo veel bevalligheid; neen, die zou beter in het land, waeruit ik gekomen ben, voegen; daer zou ze meer vereerd worden, wilt gij met mij derwaerds gaen.

AZEMIA.

Welk een vreemde taal! Verschoon mij, ik kan u niet begrijpen!

ALVARES.

Hare eenvoudigheid verrukt mij.

AZEMIA, tegen Prosper.

Verstaet gij wat hij zegt?

PROSPER.

Heel wel.

ALVARES.

Leg deze wilde houding af.

AZEMIA, tegen Prosper.

Hij noemt mij eene wilde. (Tegen Alvarez) Ik ben geen wilde: gij zijt een wilde, naer ik merk.

F A B R I C I U S.

Och! Mijn Heer! hoort gij wel dat zij u voor een wilde houdt. Waerachtig! zij verstaet zich op het menscheeten.

A L V A R E S.

Het is in mijne magt u gelukkig te maken; leg uwe vrees derhalven af; in ons land zoudt gij meer genoegten smaken; ik zal er u brengen, indien gij met mij deze nare woestijn verlaten wilt.

A Z E M I A.

Wie? gij mij gelukkig maken! (*Prosper aenziende*) ik heb in geen ander land nodig om gelukkig te zijn; laet mij met rust.

P R O S P E R, *Alvares dreigende.*

Laet af, of vrees mijn toorn!

A L V A R E S.

Wat begeert die vermete knaep?

A Z E M I A, *poogende Prosper tegen te houden.*

Gij beledigt hem — zijt bedaerd.

P R O S P E R.

Ik hoor naer niets . . . . ga, zeg ik!

A L-

ALVARES.

Wie zijt gij? waarom verftout gij u, mij van haer af te houden?

PROSPER.

Zij is de mijne. Ontwijkt dezen oord, ontwijkt mijpe woede, of ik zal mij wreken, en u dwingen haer met vrede te laten.

FABRICIUS.

Mijn Heer! Mijn Heer! ik bid u, bij al de heiligen, laten wij gaen, wij zijn anders vast om een luchtje.

ALVARES.

Zwijg. Welk eene verregaende onbescheidenheid!

FABRICIUS, hem terug trekkende.

Och! wij zijner om koud! kijk eens, hoe hij gaept! — zoo met een vreet hij ons met huid en hair op.

ALVARES.

Laet los, bloode Hond! (*Tegen Prosper*) zinnelooze Jongeling, ik tart uwe woede!

PROSPER.

Nog eens ga, of mijn gramschap zal u treffen.

A Z E S

A Z E M I A,

A Z E M I A, tusfchen beiden.

Bedaert ! bedaert ! Prosper , waertoe zoo driftig ? —
Vreemding , spaer hem !

A L V A R E S.

Neen , ik moet zoo veel vermetelheid straffen.

P R O S P E R.

Straffen ! gij , wacht zelf uwe straf van mijne handen.

A Z E M I A.

Ach ! Prosper ! laet uwe gramschap varen , ik smeek
het u , gij zult u en mij ongelukkig maken ; laten wij
hem liever bidden , ons bij elkander te laten en ons ge-
noegen niet te storen , maer alleen na zijn land te ver-
trekken.

P R O S P E R.

Neen ; laet mij begaen : hij wil u van mij rukken —
dat hij beeve !

A L V A R E S, zijn degen trekkende.

Ik zal u leeren beeven !

F A B R I C I U S.

Och ! mijna lieve Kapteintje ! maek hem niet boozet.

Z E S.

ZESDE TOONEEL.

De vorigen. EDUARD.

EDUARD.

Wat zie ik! Mijn Dochter! ó Hemel! welk eene woede! laet af, Jongeling, laet af. Wees voorzigtig; al de ongelukken, die gij veroorzaekt, zullen op uw hoofd verhaeld worden.

FABRICIUS.

Het is haer Vader; nu zult gij zoeter moeten zingen.

ALVARES.

Mijn Heer! heb de goedheid mij te horen. Het noodlot bragt mij aen deze kusten, ik stak met mijn boot naer land, omte zien of ik er ontdekkingen kon doen; de vloed afwachtende, om naer mijn schip te keeren, doorwandelde ik dit eiland; ik vond hier dit meisje en bood haer aen om haer in een beter oord, naer Spanje, mijn vaderland, overtevoeren, dit deed dezen jongeling opstulven, ik zag mij genoodzaekt mij te verdedigen; zie daer de oorzaak van dezen twist; waeromtend ik niet weet mij in iets misgrepen te hebben.

EDUARD.

Hemel! kan het wezen! zoude ik eindelijk mijn vaderland weder zien! hoe wordt mijne ziel op deze hoop met blijdschap doordrongen. O, Mijn Heer! gij schijnt mij

mij toe een reedlijk man te wezen, zoo gij genegen zijt, eene daed van menschlievendheid te verrichten, bid ik u, ons alle drie uit deze akelige bosfchen te willen redden.

A L V A R E S.

Wie? ook hem, mijn belediger? neen, dit moet hij in eeuwigheid niet verwachten.

P R O S P E R.

Wel nu, mijn Vader! vertrek zonder mij; ik ben te vreden als ik u beiden gered zie, en zal . . .

A Z E M I A.

Wij vertrekken, en u hier alleen laten, mijn vriend dit zal mijn vader nimmer gedogen.

E D U A R D.

Neen, Prosper! indien hij u niet nevens ons aen dit eiland ontvoere, zullen wij er met u blijven.

A L V A R E S.

Ik ben bereid uwe dochter en u naer Spanje over te brengen; maer hem . . . neen, hier toe ben ik niet te bewegen.

P R O S P E R.

Mijn Vader! Azemia! ik bid u . . .

E D U.

E D U A R D.

Prosper! het smart mij, te ondervinden, dat mijn hart u tot op dezen oogenblik onbekend was, daer gij mij tot zulk eene trouwloosheid bekwaem oordeelt. (*Tegen Alvares*) gij wilt dan onze bede niet voldoen?

A Z E M I A.

Ik smeek u!

A L V A R E S.

Ik heb u mijn besluit gemeeld.

E D U A R D.

Vlugt dan, barbaersche Ziel! verlaet ons; uwe ongevoeligheid moet u doen bloozen. Achter het masker van medelijden, hielt gij een ondeugend oogmerk verborgen. Zoo ons lot immer het uwe worde, dat dan uwe onmedogenheid u niet straffe; vind dan menschen, die uwe redding u niet tot eenen onbetaelbaren prijs aanbieden.

A L V A R E S, *sil, tegen zijn volk.*

Ik ben gezind hen te straffen; dezen nacht, door den duister begunstigd, hoop ik deze geliefde dochter weder te zien; ja, Heeren! wij zullen u hier laten, dit verzeker ik u; maer gij zult u uwe halsstarrigheid betrouwen,

(*Zij vertrekken, na zij de plaets naeuwkeurig hebben opgenomen, ten einde haer te herkennen.*)

E D U.

E D U A R D , *na de Spanjaerds vertrokken zijn.*

O! Mijn Vriend ! zoude ik gedoozd hebben , dat wij van elkander gefcheurd wierden ; neen , ik heb u voor mijn' zoon aengenomen , en ik zal altoos toonen uw vader te zijn. Dat ons die wreedaerds vrij in deze bosfchen achterlaten , en voor eeuwig affcheid van ons nemen ; het is beter den selften ramp te lijden , dan een worm aen ons geweten te voelen knagen.

(Zij gaen achter de Palisfaden)

Einde van het eerste bedrijf.

T W E E

TWEEDE BEDRIJF.

*Het Tooneel blijft onveranderd. Gedurende dit bedrijf,
wordt het allengs nacht.*

EERSTE TOONEEL.

AKINSON, SMITH.

SMITH.

Herneem uw' moed, Mijlord! de Hemel schijnt ons te willen sparen, en, zelfs midden in den ramp, gunstig te wezen; het is waer wij zagen ons schip tegen de klippen verbrijzelen; maer hij vergunde, dat onze sloep aen het eiland, dat gij zocht, aenlandde. Sta mij toe nog eenige naerspooringen te doen; ik zal, zoo rasch ik iets ontdek, u terstond daarvan kennis komen geven.

AKINSON.

Ga, mijn Vriend! maer ik vrees, dat ik mijn hoop andermael als rook zal zien verdwijnen. Stormwolken hebben alle mijne uitzigten verduisterd.

TWEEDE TOONEEL.

AKINSON.

Is het u wil, ó Hemel! dat ik, hulploos, van alles, ot zelfs van de hoop beroofd worde, dat ik in de diep-
ste

ste ellende nederstorte! hergeef, hergeef mij echter mijn' zoon! laet mij hem wedervinden! o, zijt niet doof vóór de laefte bede eenes veriaten vaders! Ach! indien ik, in deze woeste strecken dien dierbaren mogt ontmoeten! — neen — dan heb ik niet alles verloren! o Hoe streekt mij deze gedachte! ik voel mijnen moed herborren! — wreed noodlot! — ondanks al uwe woede? trotseer ik uw geweld! dat hij kome — dat hij kome — en ik hem aan dit vaderlijke hart drukke! — maer — iedele verwachting! ligt heeft reeds de wind dit jengdig teigje nedergestormt, en zijne bladeren versirooit! Ach! ik ongelukkige!

DERDE TOONEEL.

A R I N S O N , S M I T H .

S M I T H .

Mijlord, ik word gevolgd.

A R I N S O N .

Door wie?

S M I T H .

Door Matroozen van eene vijandlijke Natie, door Spanjaerds. Het is mij onbekend hoe zij hier komen en wat zij er doen; maer uit hunne gesprekken sehcen het mij toe, dat zij eenen heimliken aanslag smeedden.

A R I N

ARINSON

Laten wij ons niet doen zien, en trachten hun geheim te ontdekken; misschien kan ons deze ontdekking van nut wezen.

VIERDE TOONEEL.

ARINSON, SMITH, *verborgen*

FABRICIUS; EENIGE MATROOSEN.

FABRICIUS.

Hoort gij nog niets?

EEN MATROOS.

Neen, nog niet!

FABRICIUS.

De tijd nadert, laten wij zien of wij de plaats kunnen vinden,

EEN MATROOS.

Ja, dat is goed, maar wij tasten hier als blinden in den donker; dit eiland is zoo weer en winds groot.

FABRICIUS.

Mannen! pas op; voorzigtigheid is de boodschap.

C 2

EEN

Ja, ja, alles zal wel gaen.

A K I N S O N, *tegen Smith.*

Wij moeten terdeeg toe luisteren! o Hemel! zoudt gij mij de genade doen van door mij de onschuld te beschermen!

F A B R I R I U S.

Om de duiten te verdienen, zult gij u goed moeten houden.

E E N M A T R O O S.

Zij zijn al zoo goed als in onze zak. (*Tegen eenen anderen Matroos*) Hebt gij het meisje gezien?

T W E E D E M A T R O O S.

Dat denk ik. Zij ziet er best uit.

A K I N S O N, *terzijde.*

Wat! spraken zij van een meisje?

E E R S T E M A T R O O S.

Dat kleine ding, moeten wij, geloof ik, zoo veel als schaken.

A K I N S O N.

Schaken! o, Die schurken!

E E R

EERSTE MATROOS.

Maer , begrijp je ? de vader mag er niets van weten.

A K I N S O N , *terzijde.*

De Vader ! o Hemel ! ik zie dan , dat ik de eenige ongelukkige vader niet ben.

F A B R I C I U S .

Ik geloof , dat het nog wat te vroeg is ? laten wij , zonder gerucht te maken , de aangewezen plaats zoeken ; alles moet voor het aenbreken van den dag afgedaen wezen. (*Terzijde.*) Ik wenschte wel dat de Kapitein een ander op die expeditie had uitgezonden : ik heb , om den duivel , geen zin in dat opëeten ; maet ik zal mijn piek schuren , en er de matroozen voor laten opdræijen.

(*Zij gaen zoekende heen.*)

A K I N S O N , *terzijde , terwijl de Spanjaerds afstreden.*

Almachtige ! bescherm de onnozelheid , in dezen hachelijken oogenblik ! Rampzalig Vader , mogt het u niet aen middelen , ter afweering dezer boosheid , ontbreken !

A Z E M I A,
V I J F D E T O O N E E L.

AKINSON, SMITH.

S M I T H.

Een vreemde ontmoeting! Zij spraken van een meisje . . . van een vader . . . dit doet mij zeker stellen, dat het eiland bewoond wordt.

A K I N S O N.

Wij moeten hen niet uit het oog verliezen, en poogen te weten, wat zij in den zin hebben, en welke plaats zij bedoelen: op dat wij, is het mogelijk, een deerniswaardig gezin behoeden voor den ramp, waarmede hetzelfde door deze kinderen der hel bedreigd wordt.

Z E S D E T O O N E E L.

EDUARD, PROSPER. *Zij vertoonen zich op de rots, terwijl Akinson en Smith aan de andere zijde vertrekken; men ziet hen de ballisaden behendig openen, en uit dezelve ten voorschijn komen.*

E D U A R D.

Gij ziet ten minste, dat ik u niet bedroeg: naerwlijks had mijne dochter u het geheimgeopenbaerd, of de minnenijd, die altoos de liefde, als een schaduw volgt, overmeesterde u; en, daer door deedt gij ons de gelegenheid, om aan dit eiland te ontkomen, verliezen.

P R O S.

P R O S P E R.

Ik heb hier over het grootſte berouw, mijn Vader! dewijl het u bedroeft: want ik begeer niets . . . . . maer indien die Vreemdelingen nog niet vertrokken waren. . . . .

E D U A R D.

Vertrokken zijn zij zeker: zij zullen hier niet overnachten.

P R O S P E R.

Maer waerom ook dit geheim voor mij verborgen? Ik verheel u niets, en gij mij zoo veel — maer nu verhindert u evenwel niets om ons te trouwen — ja — uw' dochter en mij.

E D U A R D.

Mijn Vriend, zoo lang als ik hoop heb uw' Vader weder te vinden en deze plaats te verlaten, kan ik u niet vereenigen; hij alleen heeft regt over u te beſchikken, en zou mij verwijten. . . .

P R O S P E R.

Niets . . . . . Azemia ziende, zou hij haer, zoo wel als ik beminnen.

E D U A R D.

Wel nu, indien dit gansche jaer wederom verloopt, zonder dat ik tijding van hem hoor, zonder mij eenig

uitzigt te geven , waer door wij uit deze woestijn zouden kunnen gered worden , zal ik u zamen verbinden.

P R O S P E R.

Gij belooft het mij ? binnen een jaer ? Vergeet het niet . . . . maer zeg mij eens , zoo rasch wij getrouwd zijn , zal dan het eiland niet langer onbevoikt blijven ?

E D U A R D , *terzijde.*

Ha , daer hebbenwe het vraegkapittel (*Tegen Prosper.*) Het is nu te laet , wij moeten scheiden — morgen zal ik er u meer van zeggen.

P R O S P E R.

Het is nog niet te laet ; laten wij nog wat praten — vertel mij nog het een en ander.

E D U A R D.

Prosper , het is reeds nacht , laten wij gaen slapen.

P R O S P E R.

Neen , spreek : wanneer wij getrouwd zijn . . .

E D U A R D.

Worden u , door het huwelijk , zware pligten opgelegd.

P R O S P E R.

P R O S P E R .

Ik heb sterkte genoeg om deze pligten op mij te nemen.

E D U A R D .

Alle die pligten. . . .

P R O S P E R .

Zullen mij zeer aengenaem wezen.

E D U A R D .

Zij zijn talloos.

P R O S P E R .

Ik vreesze niet. o , Ik , bid u , noemze mij allen ; ik beloof u , dat ikze volbrengen zal.

E D U A R D .

Vooreerst verbindt gij u , met eenen heiligen eed , voor al uw leven.

P R O S P E R .

En dan ?

E D U A R D .

Verpligt men zich , van in alles eenstemmig te denken , te spreken , te handelen. . .

P R O S P E R .

En dan ?

E D U A R D .

Schenkt , de vrouw aen hem , dien zij bemint , met hare hand , haer hart , hare getrouwheid .

P R O S P E R .

En dan ?

E D U A R D , *beengaende.*

Dan . . . . maer bedenk , dat het reeds zoo laet is .

P R O S P E R .

Blijf nog wat . Indien hierin alles befaet , wat er toe behoort om man en vrouw te wezen , zal het mij weinig moeite koken .

E D U A R D .

Hoe dat ?

P R O S P E R .

Al die zoete pligten heb ik leeren kennen .

E D U A R D .

Gij kent die !

P R O S P E R .

Ja , zeker , en ik weet ook datze heel aengenaem zijn .

E D U .

EDUARD.

Hoe komt gij aen die kennis?

PROSPER, *op zijn hart wijzende.*

Dit is mijn leermeester.

EDUARD.

Maer, zeg mij, Prosper, hoe meent gij dit?

PROSPER.

Uw dochter en ik hebben gezworen, al ons leven
Vereenigd te blijven.

EDUARD.

Ga voort?

PROSPER.

Wij hebben ons de verplichting opgelegd, om in alles
eenstemmig te denken, te spreken en te handelen.

EDUARD.

Vervolgens?

PROSPER.

Wel nu, Azemia, die mij lief heeft, heeft mij haer
hart en trouw geschonken.

EDUARD.

Wat meer?

PROSPER.

P R O S P E R .

. Wat meer ? niets . . . . dan . . . , maer het wordt nu laet ; willen wij niet gaen slapen ?

E D U A R D .

Neen , zeg mij nog iets .

P R O S P E R .

Ik kan niet .

E D U A R D .

Waerom ?

P R O S P E R .

Om dat ik niets meer weet .

E D U A R D .

Niets meer ! gij bedriegt mij , Prosper !

P R O S P E R .

Bedriegen ? dat ken ik niet .

E D U A R D .

Nu , goede nacht ! binnen een jaer zijt gij getrouwd ; gedraag u intusfchen verftandig .

P R O S P E R .

Ik zal . Binnen een jaer , is Azemia mijne vrouw !

E D U -

E D U A R D,

Nu weet gij zoo veel als ik.

P R O S P E R.

Binnen een jaer zal ik wel meer weten. Maer het is
nog zoo lang.

E D U A R D.

Wij kunnen dien tijd verkorten. Slaep well

P R O S P E R.

Goede nacht, mijn Vader!

*(Zij ombelzen elkander, en Eduard sluit Prosper
in de grof.)*

Z E V E N D E T O O N E E L.

E D U A R D, A Z E M I A, *op de rots.*

E D U A R D.

Het verkwiklijke maenlicht herschept dees nacht, in
eenen dag; ik zal mij hier van bedienen, ter voltoojing
van het werk, waerin de gebeurtenisfen van dezen dag,
mij floorden.A Z E M I A, *terzijde.*

Hij is nog niet vertrokken.

E D W.

E D U A R D.

Mijn Kinderen! het genoeg van in uwen nooddrift te kunnen voorzien, doet mij den zwaarsten arbeid ligt schijnen; schoon ik niet tot denzelven geboren ben.

A G T S T E T O O N E E L.

A Z E M I A.

Goed! hij heeft de passifaden opengelaten, dit verheugt mij! hoe schoon is dees nacht! Prosper zal zeker al slapen — dat is jammer — indien hij hier ware, zou de nacht mij nog schooner schijnen.

N E G E N D E T O O N E E L.

P R O S P E R, A Z E M I A.

P R O S P E R, *boven op de vlakte.*

Azemia!

A Z E M I A.

Ha! daer is hij.

P R O S P E R.

Hoe, gij zijt niet opgesloten?

A Z E M I A.

Neen; maer gij?

P R O S.

P R O S P E R.

Ik zal wagen afteklimmen.

A Z E M I A.

Ik verbied het u.

P R O S P E R.

Waerom.

A Z E M I A.

Ik weet het niet — maer indien gij mij opregt lief hebt, zuit gij mij gehoorzamen — zoo niet, ga ik heen.

P R O S P E R.

Ach! blijf, Azemia! de vrees van u te mishagen, is de sterkste band, die mij wederhouden kan. Ik kan mij nogthans niet begrijpen, waer voor gij vreest.

A Z E M I A.

Mijn' Vader te verstooren, die mij verboden heeft, zonder zijn verlof, bij u alleen te wezen: does morgen, heb ik, voor de eerstemaal, ongehoorzaem geweest; de Hemel heeft mij daer voor gestraft, met het gevaer, waerin gij geweest zijt — ik moet hierin. Eduard geloven; want hij weet er meer van als wij.

P R O S P E R.

Het is om dat ik zoo ver van u af ben, om met u te praten: ik heb u wat nieuws te vertellen.

A Z E -

A Z E M I A.

Waerin' bestaet het ?

P R O S P E R.

Eduard wil eindelijk naer reden horen : hij staet toe, dat wij binnen een jaer trouwen. Gevoelt gij mijn geluk ?

A Z E M I A.

Gelijk het mijne.

P R O S P E R.

Mij is nog onbewust welk eene verandering dit in onzen toestand zal veroorzaken.

A Z E M I A.

Dat weet ik wel.

P R O S P E R.

Gij ?

A Z E M I A.

Wel zeker. Als wij trouwen zullen wij niet met ons beiden blijven ; wij zullen dan vermeenigvuldigen : dit is het al.

P R O S P E R.

Dat wist ik wel ; maer hoe verder . . .

A Z E R

A Z E M I A.

Ik weet er niet meer van dan gij ; maer als dat ge-
beurd zullen wij het wel zien ; daerenhoven , het ver-
maek van naer iets te zoeken , overtreft veeltijds dat
van het te weten.

P R O S P E R.

Ik moet u nog iets zeggen : gisteren vond ik in onze
bosfchen een briefje, het welk uw' Vader waertfchijnlijk
heeft laten vallen, — het is van uwe Moeder, — het
spreekt van min en zaligheid ; maer zegt niet genoeg om
mij te onderichten.

A Z E M I A.

Laet het mij zien. Geef.

P R O S P E R.

Morgen.

A Z E M I A.

Neen , ten eerste.

P R O S P E R.

Hoe zou ik het wederkrijgen ? Als gij het gelezen
hebt , zal het mij nog liever wezen.

A Z E M I A.

Wacht , knoop wat bladeren aen een ; daarmede kunt
gij het langs de rots aflaten ; door dit middel kan ik het
krijgen , en u weder doen geworden.

D

P R O S -

PROSPER, *de bladeren kropende.*

Goed zoo. Uit dit briefje van uwe moeder zult gij zien, dat zij uw' Vader teder lief had. Wanneer zal ik ook zoo gelukkig wezen?

A Z E M I A.

In dien hij eens wederkwam!

PROSPER, *luisterende*

Mij dunkt ik hoor hem.

A Z E M I A, *rondziende.*

Ik zie niets.

PROSPER.

Zie wel toe. Wij moeten ons niet laten verrasche.

A Z E M I A.

Wees gerust. — Ik hoor niets, dan het fuischen van den wind.

PROSPER, *het briefje latende afzakken.*

Daer komt het.

A Z E M I A, *het losmakende.*

Ik heb het: Hemelsch genoeg!

PROSPER

PROSPER.

Lees, gij zult zien hoe lief de tael van man en vrouw is.

A Z E M I A, *lezende.*

„'k Behoor geheel aen u, aenbidlijk Echtgenoot!
 „o Hoe veel zaligheid verspreidt gij door mijn leven!
 „Door 't huwlijk wordt het heil, dat ik u min, vergroot;
 „'t Vergunt mijn mond en hart u daervan blijk te geven.”
 o Prosper, wat is het lief!

P R O S P E R, *in verrukking.*

'k Behoor geheel aen u aenbidlijk Echtgenoot!

A Z E M I A.

Door 't huwlijk wordt het heil, dat ik u min, vergroot:
 't Vergunt mijn mond en hart u daervan blijk te geven.

P R O S P E R.

Geef weer.

A Z E M I A.

Daer, verbeeld u maer dat ik het voor u geschreven heb. (*Zij maakt het weder vast, en bij haelt het op.*)

A Z E M I A,

P R O S P E R.

Was dit waarheid ! Ik zal het zorgvuldig bewaren.

A Z E M I A.

Geloof mij , Prosper , geloof mij , mijn hart zegt , dat gij , binnen kort , zoo gelukkig zult zijn , als mijn Vader was . . . . Maer de maen verschuilt zich achter de wolken , het wordt donker . Ik ga — vaerwel !

P R O S P E R.

Hoe , nu reeds.

A Z E M I A.

Gij weet wel , dat mijn Vader dikwils door de andere ingang der grot , van den kant van het kleine boschje komt , zonder hier langs te gaen , en indien hij mij niet vond . . . .

P R O S P E R.

Gij hebt gelijk.

A Z E M I A.

Goede nacht !

P R O S P E R.

Goede nacht . . . . Ik weet het niet ; maer dit afscheid kost mij dezen avond meer dan ooit.

A Z E

A Z E M I A .

Mij insgelijks — maer het moet wezen — tot morgen — goede nacht, Prosper — goede nacht — mijn Vriend — thans nog — eertlang mijn Man — kom — nu voor goed — vaerwel !

(zij gaet door de pallisfaden naer binnen.)

T I E N D E T O O N E E L .

P R O S P E R .

Hoe kwalijk deed Eduard van mij vrees in te boezemen , voor eene neiging , die mij zoo streelend schijnt .

E L F D E T O O N E E L .

A K I N S O N , S M I T H , P R O S P E R .

A K I N S O N .

Door de duisterheid dezer dichte bosfchen , heb ik die schandelijke rovers uit het oog verloren .

P R O S P E R .

Wat hoor ik .

A K I N S O N .

Dit eiland moet echter bewoond worden ; wij weten ten minste hun verzamelpaets , en dat de wind hen hier eenigen tijd op houdt . Wij hadden beter behoren te zorgen . . . . .

D 3

S M I T H

Ik ga nieuwe poogingen doen om eenig spoor te vinden.

(Hij vertrekt.)

TWAE LF DE TOONEEL.

A K I N S O N , P R O S P E R .

P R O S P E R , *terzijde.*

Het schijnt een man.

A K I N S O N

Wat of mij telkens, ondanks mij zelve, op deze plaets lokt . . . . . Ik denk gestadig, dat het de zelfde is . . . maer neen . . o Hemel! kunnen mijne rampen u niet vermurwen? heb ik niet genoeg geleden!

P R O S P E R , *terzijde.*

Hij klaegt.

A K I N S O N .

Zult gij, gij, die de zuiverheid van mijn hart kent, mijne traanen en gebeden blijven verwerpen?

P R O S P E R , *terzijde.*

Welk eene aendoenlijke taal! hoe treft zij mij!

A K I N

A K I N S O N .

Hoe wreed mijn lot zij, zal ik er mij aen onderwerpen — maer vergun mij ten minste, dat ik de onschuld moge redden!

P R O S P E R , *terzijde.*

Hij is goedhartig. Waerom kan ik zelf hem niet redden!

A K I N S O N , *zich nederzettende onder de rots, waar op zich Prosper bevindt.*

Indien dit eiland onbewoond ware, indien ik er geen onderstand aentrefte, is mijn dood onvermijdelijk.

P R O S P E R , *terzijde.*

Zijn dood!

A K I N S O N .

Ik zal dan moeten sterven, zonder den genen, die mij aen het leven hegt, te omhelzen.

P R O S P E R , *terzijde.*

Dan genen die hem aen het leven hecht! Ach! — Hij is gewis zeer te beklagen. — Ik zal hem aanspreken.
(*Overluid*) Brave Man!

A K I N S O N .

God! Ik hoor eene stem, ter mijner hulpe!

D 4

P R O S

P R O S P E R.

Gij zult niet sterven : neen — kom nader bij.

A K I N S O N.

Het is de stem van een' jongeling !

P R O S P E R.

Ja , ik ben het , die deel neemt in uwe klagten . Gij zijt zeer ongelukkig , niet waer ? Wel nu , spreek — wat kan ik voor u doen ?

A K I N S O N.

Weldadig wezen , wiens stem mij zoo hevig ontroert , wie zijt gij ?

P R O S P E R.

Een bewooner dezer bosschen . Dewijl ik in deze grot ben opgesloten , kan ik u van geenen grooten dienst zijn — Maer , wacht , indien gij het begeert , zal ik u eene veilige schuilplaats aanwijzen , waerin gij de nacht kunt doorbrengen ; gij zult er mijn' vader vinden — hij zal zeer in zijn schik wezen , als hij u kan dienen .

A K I N S O N , *terzijde.*

Zijn vader ! Ik heb mij te veel gevleid . — (*Overluid*)
Gij hebt dan een' vader ? wat is hij gelukkig een zoon , als gij zijt , te bezitten . . . Ach !

D E R.

DERTIENDE TOONEEL.

De Vorigen, EENIGE SPAENSCH E
MATROOZEN, *stil inkomende en luisterenae.*

EEN MATROOS, *stil, tegen*
zijne Makkers.

Is het dan onmogelijk dat vervloekte hol uit te vinden!

A K I N S O N.

Zeg-mij dan, lief kind! waer ik uw' vader kan aentreffen?

EEN MATROOS, *als vooren.*

Stil! Ik hoor praten.

P R O S P E R.

Luister. Eene belangueming, die ik niet kan wederstaen, de toon van uwe stem, alles stelt mij gerust — maer indien ik het u zeg, moet gij mij ook niet bedriegen.

A K I N S O N.

Ik u bedriegen!

D E M A T R O O S , *als vooren.*

Luister!

PROSPER, *zachtst; het geen de Matroozen
noodzaekt dichter bij te komen.*

De gevaren, waeren wij in deze eenzame plaets
onderhevig zijn, hebben mijn vader genoodzaekt, zij-
ne woonlug ontoegankelijk te maken: maer hij zal het
mij in dank af nemen, dat ik zijn geheim openbaer, met
oogmerk om eenen ongelukkigen behulpzaam te wezen:

DE MATROOS, *als voren.*

Welk een gelukkig geval!

PROSPER.

Dertig schreden van de laetste palmboom, die tegen
de rots staet, zult gij, door het openen van de Pallis-
faden, achter eene hegge van acacia. . . .

DE MATROOS, *als voren.*

De pallisfaden! goed. (*Die openende*) ja, dat gaet

PROSPER.

Onder struiken, een hout luik vinden; dit verbergt
de ingang van eene onderaerdsche gang; zij leidt naer
eene grot, waarvan de tweede opening in het kleine
bosch is; aen het einde moet gij kloppen, onder het
zeggen van: Azemia.

DE MATROOS, *als voren*

Goed!

PROSPER.

Indien mijn vader zich daer nog niet bevind , zeg dan , dat de jongman uit de naefte grot u zendt . . . .
(Terzijde) Hij is dan ten minften veilig.

DE MATROOS, *als voren*.

Gezwind — zij is ons !

(Men ziet hen de rots beklimmen.)

AKINSON.

Bemintlike Jongeling, de Hemel beloone uwe menschlievendheid ! — maer vergeef het mij , ik kan mij aen dit aengename onderhoud niet onttrekken — zeg mij , waerom gij niet , bij uw' vader woont ?

PROSPER.

Dat is om dat gij niet weet . . . . . het is waer , dat ik hem in het eerst vader noemde ; maer echter is hij dit niet.

AKINSON.

Wat zegt gij !

VEER-

VEERTIENDE TOONEEL.

EDUARD, AKINSON, PROSPER.

EDUARD, *in het opkomen.*

Mijn zoon met iemand bij zich!

PROSPER.

Daer is hij zelf.

EDUARD.

Wat zie ik!

PROSPER.

Vader, vrees niets, spreek met hem — het is een ongelukkige, die hulp verzoekt — vergun mij af te komen, dan zullen wij hem zamen troosten.

(Eduard doet hem open.)

AKINSON.

Edelmoedig Vreemdeling! Wie gij ook zijn moogt, vrees niet, dat het u berouwen zal mij behulpzaam te zijn geweest; misschien kan ik u ook van nut wezen; gij behoeft geen mistrouwen te koesteren; gij zoudt dee ni met mijn lot hebben, kende gij de aeneenscha- keling van onheilen, die, sedert zulk eenen geruimen tijd, zijn nedergethort op het hoofd van den rampzali- gen Lord Akinson.

E D U.

EDUARD, tegen Prosper, die op het
Tooneel komt.

Akinson! — ach! — Prosper!

AKINSON, hem in de armen vliegende.

Prosper! — Mijn Zoon!

PROSPER.

Mijn Vader!

AKINSON.

o Mijn Zoon! mijn Zoon! ik vind u dan weder!

PROSPER.

Gij zijt het dan, mijn Vader! dien ik aan mijn hart
mag drukken! welk een heil!

AKINSON.

Welk een oogenblik voor mijn teder — gevoelig
hart! ach! ik dacht alles verloren, daer waer, ik al-
les wedervind.

EDUARD.

Ik neem deel in uwe vervoering! wij zullen dan de-
ze woestijn ontkomen.

PROSPER.

Azemia moet mijn geluk kennen: zij zal er in deelen...

EDU-

E D U A R D .

Ga , hael haer .

(Prosper binnen)

A K I N S O N .

Ik ben u alles verpligt ; uit uwe handen ontvang ik het voorwerp mijner liefde terug — hoeveel dank bet ik u verschuldigd ; welk een troost verschafte gij mijn ouderdom — hoe zal ik u de blijdschap mijner ziele uitdrukken — woorden zijn te koud — veel te koud — tot zulk een warm gevoel — dat ik u in mijne armen drukke ! o Gij zorgde niet alleen , voor zijne lichaemlijke opvoeding ; maer zijne ziel — welke schoone blijken gaf hij mij van hare zuiverheid — van hare verhevenheid. — —

E D U A R D .

Mijlord , hoe veel heil tevens ! mij streelt uwe blijdschap ; ik voel die volkomen — en gij , gij redt ook mij . . . . .

P R O S P E R , *met een onrustig gelaet uitkomende.*

Eduard ! Hemel ! vergeefsch riep ik haer ! — .Helaes ! zij is nergens te vinden .

E D U

E D U A R D.

Nergens, groote God! mijne dochter! waer zullen wij haer zoeken? Prosper! Mijlord! help mij! mijne Dochter! Azemia Azemia! . . .

(Zoo als zij willen vertrekken komt Smith uit.)

VIJFTIENDE TOONEEL.

A K I N S O N , E D U A R D , P R O S P E R , S M I T H .

S M I T H .

Ach! Mijlord, de gruwelijke aanslag, dieer booswigtens is gelukt: zij hebben haer reeds ver van hier. . . .

E D U A R D .

Laet ons vliegen!

A K I N S O N .

Blijf.

E D U A R D .

Mijne dochter!

S M I T H .

Wordt weggevoerd!

E D U A R D .

Weerhoud mij niet; ik wil haer zoeken, en uit de belsehe klauwen dieer duivels rukken; wraak! . . .

A K I N

A K I N S O N , *hem met geweld tegenhoudende.*

Ik ken de snoodaerds en zal u helpen. Ik zag hen , ik heb alles naergevorscht. Zij worden hier door den wind opgehouden , en kunnen nog in eenige uren niet uit het eiland vertrekken , dus hebben wij tijds genoeg om hen op te spooren. Gij zijt te driftig , mijn Vriend ! ik ben bedaerder , laet de zaak aen mij over ; ik zal u geleiden : voorzie u ieder van een wapen : ik sta u borg , dat wij door list of geweld uwe dochter redden zullen ; hun vloekwaardig verraed moet ons niet doen sidderen : de verrader is meestal bloohartig.

E D U A R D .

Welaen — ik verlaet mij op u ; wij hebben één belang.

P R O S P E R .

Vereenigen wij ons dan — ik tart alle gevaren , wij moeten ons wreken , Azemia aen hen ontrukken , of ik vecht mij dood.

A K I N S O N .

Laet ons gaen , Vrienden ! de voorzigtigheid moet onze schreden besturen.

Einde van het tweede Bedrijf.

D E R -

DERDE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeldt een ongedekter gedeelte van het Eiland.

EERSTE TOONEEL.

ALVARES.

Haest heb ik mijne gevangene in handen. Waer ver-
toeft zij ; ik verwacht haer hier. Liefde en ongeduld
maken mij uren tot eeuwen. Ik hoop dat zij , als ik
haer van hier voer , mij haer hart en hand niet zal wei-
geren. Liefde ! uw roem vordert , dat gij mijne poo-
gingen ondersteunt ; begeert gij onder alle luchtstreeken
te heerschen , dan ook moet gij mij doen zegeprelen
op deze lieve schoone. Engelachtig Meisje , bekoor-
lijk voorwerp van het vuur , dat mij verteert ; uwe be-
valigheid , uwe eenvoudige opregtheid verdienen mijne
teederheid , verdienen de opoffering van alles , wat ik
bezit ; de strelende hoop van uw hart te bezitten ,
maekt de liefde voor mij tot eene dringende , maer aen-
gename behoefte ; . . . . dan — heb ik mij niet vergre-
pen ? is het bewijs van liefde — is het wederliefde ver-
dienen — haer uit de armen van haren vader te ruk-
ken ? kan ik dit . . . . maer Fabricius komt.

E

T W E E .

T W E E D E T O O N E E L,

A L V A R E S , F A B R I C I U S .

A L V A R E S .

Wel nu, ziet gijze nog niet komen ?

F A B R I C I U S .

Ik heb hen in eigen persoon , op de plaets , waer wij haer gisteren gezien hebben , gebragt ; dit kan niet ver van hare woning zijn ; maer zij hebben moeten wachten tot de vader van honk was ; die kerel lijkt geen kat om zonder handschoenen aentetasten ; daerenboven is het nog al een heel eindje hier van daen.

A L V A R E S .

Het spijt mij , dat eene vervoering van haestigheid en spijt mij zoo verre gebragt heeft ; maer dat is nu niet meer te herdoen — gij hebt hun , hoop ik , wel bevolen voorzigtig te zijn , en de betaemlijkheid in acht te nemen ?

F A B R I C I U S .

Ja , Mijn Heer ! wees gerust.

A L V A R E S .

De tijd van ons vertrek nadert , en indien zij haer bragten . . . . .

F A

FABRICIUS.

Zij kunnen nu niet lang meer weg blijven.

ALVARES.

Na alles wel overwogen te hebben, zal ik haer niet spreken voor wij het strand verlaten hebben: zij is onbewust, dat het op mijn bevel is, wat er geschiedt — Ja, ik keer naer boord terug. Maer dewijl ik hen hier afscheiden heb, moet gij hier blijven, om hen afte wachten en naer het schip te brengen, zoo rasch zij zich daer bevinden zullen, moet gij sein doen, om het anker te ligten. Ik maek staet op uw ijver en voorzigtigheid.

DERDE TOONEEL.

FABRICIUS.

Ja, Mijn Heer, ja. Hij laet er mij mooi voor opdraeijen. Het duurt weergaens lang eer alles zijn beslag heeft, en niets ons vertrek, waernaer ik zoo zeer verlang, verhindere, om uit dit duivels eiland te komen. Wat zal ik blij wezen, als ik mijn vaderland wederzie! wat zal ik te vertellen hebben! welk eene deftige houding zal ik aenneemen! hoe zal elk naer mij luisteren! en wat zal ik liegen! o Mijn lieve Vaderlandje, wat verlang ik naerje! daer zal ik op mijn gemak, vroegen laet, in de kooi kunnen uitrusten; en met mijn vaderland zie ik mijn wijfje weder; dat zal prettig wezen! Ik heb ook een heel lief wijfje; hoe zal zij mij in de

bouten vliegen! hoe zalze mij zoenen. . . en dan mijn kinders! — mij dunkt ik hoorze al zeggen: „Zoo papatje benje daer? hebje niet wat meê gebragt? kom, vertel ons wat.” En dan ik: „Wie zal mij omhelzen? wie zal mij een zoen geven?” en dan zij, allemael gelijk: „Ik! ik! ik!” dat zal een drommel van een leven geven. Ja, ja, als ik weer te huis ben, geef ik de galg van de zee, en die vervloekte eilanden vol menschevreeters — dan zal ik ook zingen:

„Laet varen, Laet varen,

Die lust in 't varen heeft!”

Om zich met mijne reis te vermaken, denk ik dat mijn huis alle dagen vol zal wezen met nieuwsgierigen. Ik zal er, volgens loflijk gewoonte, braef leugens vertellen; en zij zullen mij vast daerom te beter geloven; de waarheid vindt geen herberg. Wat zulten zij mij niet een open mond slaen aengapen! wat een plaizier zal ik hebben; hoe zal ik ze allen vermaken; maer vooral mijn vrouwtje . . . nu dat verstaet zich . . . — Maer evenwel ik wenschte, dat ik er al was; ik ben niet gerust: want het gezigt van deze helsche kusten doet mij van angst sterven; den gansche nacht zag ik, dacht mij, hier geheele benden wilden zwerven. Ik ben er niet heet op, om, gelijk zekere reizigers, hiet mijne dapperheid te luchten te hangen; neen, op mijn ziel! ik houd van die grappen niet — Ik hoor gerugt. — Nu dit zijn zeker onze matroozen met hunne aerdige gevangene — neen, ik twijffel er niet aen, of het is ons

vrolijk volkje — welk een blijdschap ! kom , Vrienden ! — Sancta Fea !

(Zoo als hij heen wil gaen , om het bootsvolk te ontmoeten , ziet hij een hoop Wilden , die zich eerst door de boomen vertoonen , hem in het oog krijgen , langzaam naderen , aenkiijken en den weg affnijden.)

VIERDE TOONEEL.

FABRICIUS, EENIGE WILDEN.

FABRICIUS.

Ai ! ai ! ai ! ik ben dood ! arme Fabricius ! och ! het is met mij gedaen ! Ja , Heeren , ja , — zeer tot uw' dienst . . . .

(Hij valt op zijne kniën)

Wat wilt gij met mij uitvoeren . Goede Menschen *(Terzijde)* lelijke Duivels ! wil ik zeggen ? *(Overluid)* Mij inflokken ! ai ! ai ! neen doet het , als je bliest , niet ! hebt medelijden met mij ! och ! goede Hemel ! kon ik maer weglopen !

(Hij zoekt weg te loopen ; zij halen hem in.)

Indien zij mij voor een' Wilden aenzagen — ik zal zien of ik er die grappen naer kan maken.

(Hij tracht hun geluiden gebaerden naer te bootsen.)

Ik doe er lachen — best — moedig — neen — het is of zij zich kwaed maken! ai! ai! ai! dat ziet er donker uit! welke lelijke bekken trekken zij!

(Onder de Wilden ontstaet groote beweging; zij hadden zich tot hier toe op eenen afstand gehouden, nu naderen zij alle onverboeds Fabricius, grijpen hem aen en binden hem aen een' boom)

Ai! ai! ai! dat kwade volk! dat er de duivel hael!

(Zij dansen rondom hem)

Ja, jijlui hebt gerust dansen! maer ik, ik ben voor de kat! ai! ai! ai! vaerwel vermaek! goede nacht Vrienden! Wijfje, och! och! allemael, voor eenwig goede nacht! ai! ai! ai! bij dit volk is geen genade!

(Hier hoort men verscheiden snaphaenschoten; een hoop Wilden loopt over het Tooneel, zij geuen een teeken aen die, welke met Fabricius bezig zijn, dat zij vervolgd worden; en vlugten allen.)

V I J D E T O O N E E L.

F A B R I C I U S , aen den boom gebonden.

Zij lopen weg -- dit schieten heeft hen zeker be-
naeuwd gemaakt; mischien hadden zij nu geen tijd om
mij op te eeten! ja, dat zal zoo wezen, zij hebben
mij hier voor een provizietje bewaerd. Zal er dan geen
christenziel komen om mij uit de klauwen van die du-
velskindèren te verlossen! Ik zou wel schreuewen; maer
dan

dan kwamen zij ligt weder, om hun kostlijk werk te voltooijen. Ai ! ai ! ai ! ik hoor iets, daer zijn zij waerachtig wederom.

Z E S D E T O O N E E L.

ALVARES, *gevolgd van eenige*
MATROOZEN, FABRICIUS.

ALVARES.

Volgt hen , volgt hen ; die weg zijn zij ingeslagen.

FABRICIUS.

Zoo daer is mijn Kaptein , de Hemel zij gedankt ! deze weg , Mijn Heer ! als het u gelieft , en wat spoedig ook.

ALVARES.

Fabricius vastgebonden ! welke gekheid !

FABRICIUS

Noemt gij dat gekheid ? ik ben op dat gekken niet gesteld.

ALVARES.

Hoe komt gij in dien toestand ?

FABRICIUS.

Och ! dat hebben de Wilden gebakken ; er waren er ten minste tien duizend.

A Z E M I A.

A L V A R E S.

Hemel ! wat nu gedaen ?

F A B R I C I U S.

Mij ten eerste losmaken ; daer is de meefte haest bij.

A L V A R E S.

Ik vrees , dat zij mijne Matroozen zijn ontmoet , en zich van dit jonge meisje hebben meester gemaekt ! ik brand van ongeduld en vrees (*Hij wil met de Matroozen vertrekken.*)

F A B R I C I U S , *schreeuwende.*

Dat ziet er wel uit — gij vergeet mij , Mijn Heer ! help ! help ! help !

A L V A R E S , *hem losmakende.*

Ga naer het fchip , en breng het overschot van mijns volk hier.

F A B R I C I U S.

Dat is al wat ik verlang (*Hij loopt te vier voet heen.*)

A L V A R E S.

Ik beschuldig mij meer dan ooit over mijne misdadige grif. Indien zij er het offer van ware ! . . . Hemel ! wat zie ik !

Z E.

ZEVENDE TOONEEL.

ALVARES, AZEMIA.

AZEMIA, met loshangende bairen, ziet telkens om; blijft een' oogenblik staen; zij is in de grootste ontsteltenis, ziet eindelijk Alvares, en ijlt naer hem toe.

Ach! red mij! red mij!

ALVARES.

Ik!

AZEMIA.

Ja! men wil mij aen alles, wat ik lief heb, ontroven! Gij schijnt mij toe een braef man te wezen — ik vertrouw u mijn noodlot — mijn leven — Nu ben ik wat geruster

ALVARES.

Welk eene vertooning! zij geeft zich zelve aen mij over!

AZEMIA.

Die wreedaerds! Laten zij nu komen — ik ben onder uwe bescherming — nu vrees ik niets méér; gij zult mijn verdediger zijn — hiervan ben ik verzekerd! Uw gelaet blijft mij borg voor uwe ziel.

A L V A R E S , *terzijde.*

Wat is zij schoon ! maer hare ongeveinsdheid maekt haer tot een engel ! Het geen ik thans gevoel laet zich niet beschrijven.

A Z E M I A .

Ik hoorze — verlaet mij niet , ik ben trots op uwe hulp ! gij zult hen doen blozen over de ijslijke gruweldaed van eene dochter aen haer' vader — een vriendin aen haer' vriend te ontroven ! wat heb ik hen misdreven ? waerom willen zij mij kwaed doen ? zij zagen mijne tranen . mijne wanhoop ; maer die tijgers waren niet te vermurwen . Gij zijt over hunne ontmenschtheid verontwaerdigd . Gij hebt zeker ook een' vader — eene vriendin — eene zuster — gij moet gevoelig wezen .

A L V A R E S .

Is het mogelijk , dat gij u tot mijn wendt ! Hoe zijt gij uwe schakers ontkomen ?

A Z E M I A .

Een horde Wilden liep hen voorbij . Zij ontsfelden — die bloedaerds : ik heb mij door de vlugt gered ! — de Hemel zij gedanke , dat ik u ontmoette ! Gij zult mij immers wel bij mijn' vader — bij mijn' vriend terug brengen ? zij zullen zeker schrijven en zuchten — wij zouden de smart van gescheiden te wezen niet overleven ; maer gij zult hunne tranen droogen — gij zult hen

hen aen uwe kniën zien — zij zullen u hunne dankbaerheid betoonen — dit zal uwe eerste belooning zijn!

ALVARES, *terzijde.*

Mijn eerste oogmerk was misdadig — haer vertrouwen te misbruiken; waer voor mij een eeuwig verwijt.

AZEMIA.

Gij praect alleen — kunt gij u nog bedenken?

ALVARES.

Neen, lief Meisje! ik behoef mij niet te bedenken — gij zult uw' vader wederzien.

AZEMIA.

O! Ik heb mij niet bedrogen! . . . . ik vind geen woorden, om u mijne erkentenis te betuigen; maer zie mijne tranen. . . . En gij, Hemel! neem de belooning van mijnen weldoener op u; bescherm hem, getijk hij mij gedaen heeft! dat hij nimmer — nimmer — ondervinde, wat het zegge gescheiden te worden van hen, die men lief heeft! — Daer zijn die verraders!

AGTSTE TOONEEL.

AZEMIA, ALVARES, EENIGE MATROOZEN.

(Zoo rasch de Matroozen op het Tooneel komen, geeft Alvares hen een teeken, om op eenen afstand te blijven.)

EEN

Het arme kleine ding is daer in beste handen gevallen !

N E G E N D E T O O N E E L .

De Vorigen , F A B R I C I U S , N O G
E E N I G E M A T R O O Z E N .

F A B R I C I U S .

Mijn Heer ! hier zijn wij allemael. Ha , ha , daer is
zij ook : kom , dat is goed , nu kunnen wij afbrassen.
Ei , het is of je al met malkaer te vreden waert ! hé ?

A L V A R E S .

Ik ben zeer over mij zelven te vreden.

F A B R I C I U S .

Laten wij geen ogenblik verliezen — de vader zit ons
anders met een op de hieten.

A L V A R E S .

Ik zal hem wachten , of zelf gaen zoeken.

F A B R I C I U S .

Weér wat raers !

A L V A R E S .

Laet ons alleen.

FABRICIUS, *zich met de Matroozen naer het
achtereinde van het Tooneel begewende.*

Het is of de droes ons in dit ellendige eiland vast in
zijn klaauwen hield!

ALVARES, *tegen Azemia.*

Het ware geluk verwacht u, in de armen van een
vader en minnaer — hoe dierbaer moet gij hen we-
zen — uw geluk te aenschouwen is thans mijn hoogst
verlangen.

AZEMIA.

O Zij hebben mij zoo lief! kom laten wij naer mijn
vader gaen.

ALVARES.

Zal ik hem durven aenschouwen?

AZEMIA.

Gij zult in hunne blijdschap deelen.

ALVARES.

Zijn gezigt zal mij het bloed in het aengezigt jagen.

AZEMIA.

Kom, zie hoe gelukkig wij zamen zijn; ik ben ver-
langende om u bij elkander te zien. Wat hoor ik?

ALVARES.

O Hemel!

T I E N.

T I E N D E T O O N E E L.

De Vorigen, EDUARD, AKINSON,
PROSPER, SMITH, ENGELSCHÉ
MATROOZEN.

A Z E M I A , *zich in de armen van Eduard wer-*
pende.

Mijn Vader!

EDUARD.

Geliefde Dochter!

AKINSON, *tegen Alvares.*

Scheur haer nu , indien gij durft , uit de armen van
een' vader!

PROSPER, *Alvares naderende.*

Wreeddaerd!

ALVARES.

Vermete!e!

A Z E M I A .

Staek' uwe gramfchap ! hij . . .

PROSPER.

Hij' rukt mij het hart uit den boezem !

EDUARD,

Mij van u te beroven !

A Z E

A Z E M I A.

Neen ; hij is mijn vriend — mijn redder !

(*Eduard, door verovering, dit gezegde van Azemia niet harende, wil met Akinson, Prosper, Smith, en de Engelsche Matroozen op Alvares aenvallen ; de Spaensche Matroozen naderen, om den laethen te verdedigen ; Fabricius verbergt zich achter eenen boom.*)

A Z E M I A, zich tuschenbeiden werpende.

Nog eens — bedaert ! hij is mijn redder ! Ik ben hem alles verplicht — ik moet hem verdedigen.

E D U A R D, terug wijkende.

Wat zegt gij, mijne Dochter !

A Z E M I A.

Ach ! Vader ! hoor naer mij — zoo even nog zeide hij. „Mijn hoogst verlangen is u in de armen van een Vader en Minnaer te aenschouwen.”

A L V A R E S.

Ja, Mijn Heer ! ik voel een onuitspreeklijk genoeg, nu ik haer in uwe armen aenschouw, en u gelukkig zie.

E D U A R D.

Hoe zal ik dit begrijpen ? — hoe met uw vorig gedrag overeen brengen ?

A L

A L V A R E S , *terzijde.*

Zijn gramfchap is mij draeglijker dan de befchuldiging van mijn geweten (*Overlyta*) Mijn Heer ! is het n dan zoo vreemd , dat het berouw over eene flegte daed , ons eene goede daed doet bedrijven ? dit immers is van een man , als gij zijt , niet te verwachten ?

E D U A R D .

Het kan waer zijn — maer alles is zoo raedzelachtig !

P R O S P E R .

Hij is het , die haer mij wederfchenkt !

A K I N S O N .

Haer vader ontvangt haer uit zijne handen !

E D U A R D , *tegen Alvaros.*

Indien uwe handelwijs uit een berouwhebbend goemoed voortfpruit , indien gij den wensch van eenen vader volmaekt , dan verdient gij mijne volle dankbaerheid — dan zal de herinnering dezer edele daed u gelukkig maken — ik wensch u zulks hartlijk toe — dit zij uwe belooning — ik kan u geene andere aanbieden . . .

A L V A R E S .

Zwijg, bid ik ! uwe vervoering doet mij bloezen — zij voltooid het geen nog aen mijn berouw ontbrak.

E D U

EDUARD.

Ach! Mijn Heer! vergeef een vermoeden, dat de omstandigheden regtvaardigen. Ik beschouwde u als haer' schaker — gij waert haer' beschermer — gij zijt' gewroken.

AZEMIA.

Ja, beiden hebt gij hem heden beleedigd; maer ik heb hem heel lief.

ALVARES.

Te lang geniet ik eene achting, die ik niet verdien: ik was misdadig — voor uwe oogen te bloozen is mijn grootste straf.

AZEMIA.

Hoe! gij waert ondeugend, gij! dan moet het wezen, dat iemand er heel lief kan uitzien en toch een boos hart hebben! wat wilde gij dan van mij hebben! Ik kon de uwe niet zijn; dewijl ik voor hem ben . . . maer gij hebt mij aen allen, die ik bemin, wedergegeven — wat wil ik meer?

ALVARES.

Mijne wroegingen hebben uw' vader gewroken; maer mijne beleediging heeft mij het regt, om u van dienst te wezen, doen verliezen: tracht voor mij de gunst te verwerven, dat het mij vergund zij, u allé drie aen deze eenzame plaats te ontrukken.

F

AZE-

A Z E M I A.

Och ! Vader ! vergeef het hem ; ik vergeef het hem van harte ; dewijl hij u eene vriendschap wil bewijzen en mede nemen . . . .

A L V A R E S , *baer de hand kuschende.*

Goedhartig Meisje !

P R O S P E R .

Azemia ! nu zou ik hem ook haest lief beginnen te krijgen.

E D U A R D .

Ik zou mij geen' oogenblik beraden , mijne Dochter ! maer ik kan thans Mijlord niet verlaten.

A L V A R E S .

Mijlord Fonze Natien leven in vijandschap , dit weet ik ; maer gij zijt ongelukkig en dus mijn broeder ; vertrouw u op mijn woord — ik heb u niet beleedigd ; gun aen mij de verdienste en het vermaak eener goede daed.

A K I N S O N .

Brave Jongeling ! hij , die , als gij , voor berouw vatbaer is , verdiend alle vertrouwen. Ik zal u volgen.

A Z E

A Z E M I A.

Prosper ! zeg mij eens , wat is die Mijlord er toch voor een ?

P R O S P E R .

o ! Wensch mij geluk — het is mijn Vader!

A Z E M I A.

Zoo veel te beter , dan zullen wij er voortaan ieder twee hebben. (*Tegen Akinson*) Gij hebt er niet tegen , dat wij zamen trouwen ?

E D U A R D , *zijne dochter bij den arm vattende.*

Meisje ! wat zegt gij ? Prosper wordt een groot Heer , en kan uw man niet zijn.

A Z E M I A , *Prosper van onder tot boven bekiijkende.*

Hij ! een groot Heer ! Ik kan niet zien , dat hij iets veranderd is , en al was het zoo , dan is het nog zijn schuld niet , dat hij een groot Heer wordt ; waerom moet hij er dan voor gestraft worden ? o ! ik zal hem daerom niet minder lief hebben.

E D U A R D .

Dochter ! gij weet niet . . . .

F 2

A K I N -

A K I N S O N.

Eduard gij vergeet den oord, waeringij u bevindt, en de vooroordeelen van Europa volgen u . . . . laet de natuur hare tael voeren — zij geeft ons beiden een e zeer goede les (*Azemia ombelzende*) Ja, gij zult mijn dochter wezen.

E D U A R D.

* Ach ! Mijlord !

P R O S P E R.

• Heb dank, mijn Vader !

A Z E M I A, *in de armen van
Prosper.*

• Prosper ! zult gij dan mijn man worden ?

(*Azemia en Prosper worden van alle den aenwezenden, uitgezonderd het bootsvolk, met teekenen van de innigste deelneeming, ombelsd*)

F A B R I C I U S.

Mijne Heeren ! het weer is voordeelig — de wind aller gewenscht — de zee lokt ons uit, laten wij ons toch haesten om den vasten wal te bereiken — indien gij mij wilt gelooven — verwed ik er mijn hoofd onder, dat wij eene voorspoedige reis zullen hebben.

A L

ALVARES.

Maek alles in gereedheid — wij zullen terstond vertrekken.

FABRICIUS.

Nu schijnt het evenwel meenens te wezen ! o ! Heeren Wilden , als gij mij weer beet krijgt , mag ik wel lijden , dat — — maer ik zal er wacht voor houden.

„ Laet varen , Laet varen ,

Die lust in 't varen heeft !”

(Hij vertrekt zingende.)

ALVARES.

Koomt , mijne Heeren ! laten wij spoedig vertrekken ; de wind mogt veranderen. Welk een gelukkig oogenblik !

PROSPER.

Dierbare Azemia ! het genoeg vergezelt ons !

AZEMIA.

Wij zullen welhaest , voor eeuwig , vereenigd worden.

EDUARD.

Hoe helder is dees morgenstond ! maer niet helderer dan mijn hart , geopend voor de treffendste blijdschap , daer de gunstige Hemel alle mijne wenschen heeft vervuld.

AKINSON.

Wij moeten van deze gunstige omstandigheden gebruik maken, op dat wij spoedig in Engeland aenlanden, waer het streeleendste geluk ons verbiedt. Koomt, gaen wij, mijne kinders! Vrienden! koomt, maer hoe ... Eduard! Gij stort tranen?

EDUARD.

Het is waer, Mijlord! ik kan mijne tranen niet stuiten, nu ik dit eiland verlaten zal; maer het zijn tranen van dankbaerheid, voor den zegen, dien ik hier twaelf jaren genoten heb, midden onder alle de gevaren, die de natuur en het menschdom kunnen verwekken — Hoe onnaspeurlijk zijn de wegen der Godheid! wat had mij nog gisteren deze heilrijke uitkomst kunnen doen geloven! koomt gaen wij, dierbare Panden, die mij hier ten troost verstrekken, gaen wij! vervuld met eene vurige en onuitblusbare erkentenis voor alle de ontvangen weldaden der Voorzienigheid. Rampzalig hij, die tegen haer mort, en in den diepsten nood niet op hare wijze schikkingen vertrouwt.

Einde van het derde en laetste Bedrijf.

